

NATUURONDERZOEK ZWEMBAD DE MEERKAMP

Kleine marterachtigen en vleermuizen

VERANTWOORDING

Opdrachtgever: Gemeente Amstelveen
Contactpersoon: Erik Weerdesteijn
Adres: Laan Nieuwer-Amstel 1
1182 JR Amstelveen
Tel: 0205404734
E-mail: e.weerdesteijn@amstelveen.nl

Uitvoering: Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V.
Adres: Waaier 72
2451 VW Leimuiden
Tel: 0172 576072
E-mail: algemeen@eco-logisch.com

Projectleider: ing. E. Vinke

Auteur: Y. Coolen, MSc.
Kwaliteitscontrole: ing. C.J.M. Groeneveld

Projectcode: AMMA2207/AMVL2203
Status: Concept
Datum: 26-9-2022

Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. is aangesloten bij
brancheorganisatie Netwerk Groene Bureaus.

Het kwaliteitsmanagementsysteem van Adviesbureau E.C.O.
Logisch B.V. is ISO 9001:2015 gecertificeerd.

Adviesbureau E.C.O Logisch B.V. is aangesloten op de
Nationale Databank Flora en Fauna en heeft daarmee
toegang tot de meest volledige natuurgegevens in
Nederland.

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doel.....	4
1.2	Wettelijk kader	4
2	Onderzoeksmethodiek.....	6
2.1	Kleine marterachtigen.....	6
2.2	Vleermuizen.....	6
2.2.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen.....	6
2.2.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	6
2.2.3	Winterverblijfplaatsen	7
2.2.4	Vliegroutes en foerageergebieden	7
2.3	Overzicht inventarisaties.....	7
3	Resultaten.....	8
3.1	Kleine marterachtigen.....	8
3.2	Vleermuizen.....	8
3.2.1	Zomer- en kraamverblijfplaatsen.....	8
3.2.2	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	8
3.2.3	Winterverblijfplaatsen	8
3.2.4	Vliegroutes en foerageergebieden	8
3.3	Beschermde functies projectgebied	8
4	Conclusie en aanbevelingen	9
4.1	Conclusie.....	9
4.2	Aanbevelingen t.a.v. de Wet natuurbescherming.....	9
	Bijlage 1: Kaart locatie wezelcamera's	10
	Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuizen	11
	Bijlage 3: Camerabeelden onderzoek	12

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING EN DOEL

De gemeente Amstelveen is voornemens het zwembad de Meerkamp uit te breiden. Deze ingreep wordt gezien als een ruimtelijke ontwikkeling.

In 2022 is door Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. verkennend natuuronderzoek uitgevoerd middels een quickscan Wet natuurbescherming¹. Uit de quickscan is gebleken dat het projectgebied mogelijk functies herbergt voor kleine marterachtigen en vleermuizen. In opdracht van Gemeente Amstelveen is derhalve een aanvullend onderzoek uitgevoerd naar het gebruik van het projectgebied door kleine marterachtigen en vleermuizen. Dit rapport bevat de resultaten van het onderzoek en aanbevelingen ten opzichte van de Wet natuurbescherming.

1.2 WETTELIJK KADER

Wat betreft de soortbescherming in de Wet natuurbescherming zijn er verschillende beschermingsregimes. Er wordt onderscheid gemaakt in soorten die op basis van Europese wetgeving beschermd zijn vanuit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn en soorten die nationaal als beschermde soort zijn aangewezen. Middels een provinciale verordening kunnen nationaal beschermde soorten worden vrijgesteld van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming. De vrijgestelde soorten kunnen verschillen per provincie.

Wanneer er door uitvoering van werkzaamheden sprake is van een overtreding van de verbodsbepalingen in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 van de Wet natuurbescherming, is een ontheffing noodzakelijk. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing.
2. Er is sprake van een in de wet genoemd belang voor de betreffende soort of soortgroep.
3. Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Er kan mogelijk zonder een ontheffing middels een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode worden gewerkt. Dit is enkel mogelijk indien de handelingen niet van wezenlijke invloed zijn op de aanwezige beschermde soorten en aan de voorwaarden in de gedragscode wordt voldaan.

Alle vleermuizen zijn op Europees niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor Europees beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.5 (Habitatrichtlijn) van de Wet natuurbescherming. De bunzing, hermelijn en de wezel zijn op nationaal niveau beschermd. De verbodsbepalingen voor nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming.

¹ Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. (2022). *Quickscan Wet natuurbescherming Zwembad de Meerkamp Amstelveen* (Projectcode: AMNA2113). 25 augustus 2022.

Europees beschermde soorten – Habitatrichtlijn (Artikel 3.5 Wet natuurbescherming)

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten (Artikel 3.10 Wet natuurbescherming)

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

2 ONDERZOEKSMETHODIEK

2.1 KLEINE MARTERACHTIGEN

Het onderzoek naar kleine marterachtigen heeft plaatsgevonden in de periode mei - augustus. De aanwezigheid van de bunzing, hermelijn en de wezel is onderzocht met behulp van twee wezelcamera's. Een wezelcamera bestaat uit een camera in een speciale bekisting. Via twee openingen in de wanden kunnen soorten de kist betreden. In de kist is lokvoer en geurstof aangebracht. De locaties van de wezelcamera's zijn weergegeven op kaart in bijlage 1.

Het voorkomen van de wezel en de hermelijn is naast de aanwezigheid van voldoende dekking ook afhankelijk van de aanwezigheid van voldoende prooidieren. Bij de analyse van de camerabeelden is daarom specifiek gelet op sporen, prooiresten en individuen van prooidiersoorten voor de marterachtigen. Het onderzoek naar kleine marterachtigen is uitgevoerd conform de "Handreiking Wezel, hermelijn en bunzing" van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord².

In paragraaf 2.3 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden.

2.2 VLEERMUIZEN

Onderzoek naar vleermuizen is te verdelen in het inventariseren van zomer- en kraamverblijfplaatsen, paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen, winterverblijfplaatsen, migratieroutes, vliegroutes en foerageergebied. Per onderzochte functie is onderzoek verricht conform het Vleermuisprotocol 2021³.

De inventarisaties met betrekking tot vleermuizen zijn met behulp van een zogenaamde batdetector uitgevoerd. Adviesbureau E.C.O. Logisch B.V. werkt standaard met de Pettersson D240X. Dit apparaat vangt de ultrasone geluiden van vleermuizen op en maakt deze hoorbaar voor het menselijk gehoor. Daarnaast biedt het apparaat de mogelijkheid geluiden op te nemen voor analyse achteraf. Enkele soorten zijn namelijk zeer moeilijk te determineren in het veld en vereisen een controle met behulp van analyse-software.

In paragraaf 2.3 is een overzicht gegeven van de uitgevoerde inventarisaties en de weersomstandigheden. De toegepaste methodiek wordt hier per functie nader toegelicht.

2.2.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSSEN

In de periode 15 mei – 15 juli 2022 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van zomer- en kraamverblijfplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit drie rondes, waarvan er één in de vroege ochtend vanaf circa twee uur voor zonsopkomst is uitgevoerd. De overige twee rondes zijn 's avonds vanaf zonsondergang uitgevoerd.

2.2.2 PAARVERBLIJFPLAATSSEN EN ZWERMPLAATSSEN

In de periode 15 augustus – 1 oktober 2022 is het projectgebied onderzocht op de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van vleermuizen. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes, waarvan er één vanaf middernacht is uitgevoerd. De overige ronde is twee uur voor zonsopkomst uitgevoerd. De ronde vanaf middernacht is gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar zwermende dieren in het kader van massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

² Handreiking wezel, hermelijn en bunzing. OD NHN 2017.

³ Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2020). Vleermuisprotocol 2021, oktober 2020.

2.2.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In de periode 1 augustus – 10 september 2022 is het projectgebied onderzocht op zwermende dieren in het kader van massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Deze inventarisatie bestaat uit twee rondes van twee uur, die vanaf middernacht zijn uitgevoerd. Eén ronde is gecombineerd uitgevoerd met het onderzoek naar paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen van vleermuizen.

2.2.4 VLEGROUTES EN FOERAGEERGEBIEDEN

Het onderzoek naar vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen is simultaan met de overige vleermuisinventarisaties uitgevoerd en bestaat uit twee rondes. Eén ronde is in de kraamperiode van vleermuizen uitgevoerd. De overige ronde is in de paarperiode van vleermuizen uitgevoerd.

2.3 OVERZICHT INVENTARISATIES

In tabel 1 is een overzicht gegeven van de data en weersomstandigheden van het onderzoek. De inventarisaties zijn uitgevoerd door ing. C.J. Aalbers, S. Breur, L.E. Kramer, ing. S.T.J. Kuip en ing. F. van Wegen.

Tabel 1: Overzicht inventarisaties

Datum	Tijd	Hoofdgroep	Activiteit	Weersomstandigheden
19-05-2022	21:34 – 23:34	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Vrijwel geheel bewolkt, 3 Bft, 12 °C
29-06-2022	22:06 – 00:06	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Half bewolkt, 3 Bft, 17 °C
30-06-2022	03:22 – 05:22	Vleermuizen	Zomer- en kraamverblijfplaatsen	Zwaar bewolkt, 3 Bft, 15 °C
14-07-2022	N.V.T.	Kleine marterachtigen	Plaatsen camera's Sporenonderzoek terrein	Half tot zwaar bewolkt, 3 Bft, 20 °C
26-07-2022	N.V.T.	Kleine marterachtigen	Controle camera's Sporenonderzoek terrein	Vrijwel geheel bewolkt, 3 Bft, 18 °C
12-08-2022	N.V.T.	Kleine marterachtigen	Ophalen camera's Sporenonderzoek terrein	Onbewolkt, 3 Bft, 21 °C
12-08-2022	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Massawinterverblijfplaatsen	Onbewolkt, 3 Bft, 21 °C
22-08-2022	00:00 – 02:00	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen Massawinterverblijfplaatsen	Half bewolkt, 2 Bft, 17 °C
21-09-2022	05:24 – 07:24	Vleermuizen	Paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen	Zwaar bewolkt, 2 Bft 9°C

3 RESULTATEN

3.1 KLEINE MARTERACHTIGEN

Individen van de bunzing, hermelijn en de wezel zijn niet op de camerabeelden waargenomen. Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het leefgebied van kleine marterachtigen.

Op de camerabeelden zijn individuen van de aardmuis, bosmuis, huismuis, huisspitsmuis en de veldmuis waargenomen. In bijlage 3 is een selectie camerabeelden van het onderzoek weergegeven.

3.2 VLEERMUIZEN

In het projectgebied zijn de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger waargenomen. Per onderzochte functie wordt het gebruik van het projectgebied nader toegelicht. In bijlage 2 zijn de resultaten van het onderzoek naar vleermuizen op kaart weergegeven.

3.2.1 ZOMER- EN KRAAMVERBLIJFPLAATSEN

In het projectgebied en in de directe omgeving van het projectgebied zijn geen zomer- of kraamverblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Tijdens de inventarisatie zijn enkele foeragerende en overvliegende individuen van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger waargenomen.

3.2.2 PAARVERBLIJFPLAATSEN EN ZWERMPLAATSEN

In het projectgebied is één baltsterritorium van een individu van de gewone dwergvleermuis vastgesteld. Het baltsterritorium bevindt zich op het stenen sportveld dat grenst aan het zuidoosten van het complex. Het individu is langdurig baltzend waargenomen op deze locatie. Het is waarschijnlijk dat de paarverblijfplaats zich in de nabijheid van het territorium bevindt in de bebouwing van het zwembadcomplex.

Tijdens het onderzoek naar paarverblijfplaatsen en zwermplaatsen zijn foeragerende en overvliegende individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen.

3.2.3 WINTERVERBLIJFPLAATSEN

In het projectgebied is geen zwermactiviteit van vleermuizen waargenomen die kan duiden op de aanwezigheid van een massawinterverblijfplaats.

3.2.4 Vliegroutes en foerageergebieden

In het projectgebied is geen vaste vliegroute van vleermuizen vastgesteld. Tijdens het onderzoek zijn er een aantal passerende individuen van de gewone dwergvleermuis en de laagvlieger waargenomen. Hierbij is geen binding met lijnvormige elementen in het projectgebied vastgesteld.

Het projectgebied wordt in beperkte mate door de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger gebruikt als foerageergebied. In de directe omgeving zijn soortgelijke of geschiktere foerageergebieden aanwezig. Door het beperkte gebruik en de aanwezigheid van voldoende alternatieven is het foerageergebied in het projectgebied niet van essentieel belang voor de staat van instandhouding van de lokale populaties vleermuizen.

3.3 BESCHERMDE FUNCTIES PROJECTGEBIED

Het projectgebied bevat elementen welke worden benut door beschermde soorten. In tabel 2 is weergegeven welke beschermde functies zijn aangetroffen in het projectgebied.

Tabel 2: Beschermde functies

Wet natuurbescherming	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Functie
Artikel 3.5	Gewone dwergvleermuis	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	Paarverblijfplaats

4 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

4.1 CONCLUSIE

Het projectgebied maakt geen onderdeel uit van het leefgebied van kleine marterachtigen.

In het projectgebied is een baltsterritorium van de gewone dwergvleermuis vastgesteld, waarvan de bijbehorende paarverblijfplaats in de bebouwing in het projectgebied verwacht kan worden. De exacte locatie van deze paarverblijfplaats kon niet worden vastgesteld.

Er zijn geen vaste vliegroutes voor vleermuizen vastgesteld. Het projectgebied wordt in beperkte mate door de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger gebruikt als foerageergebied. Het foerageergebied is echter niet van essentieel belang voor de lokale populaties vleermuizen.

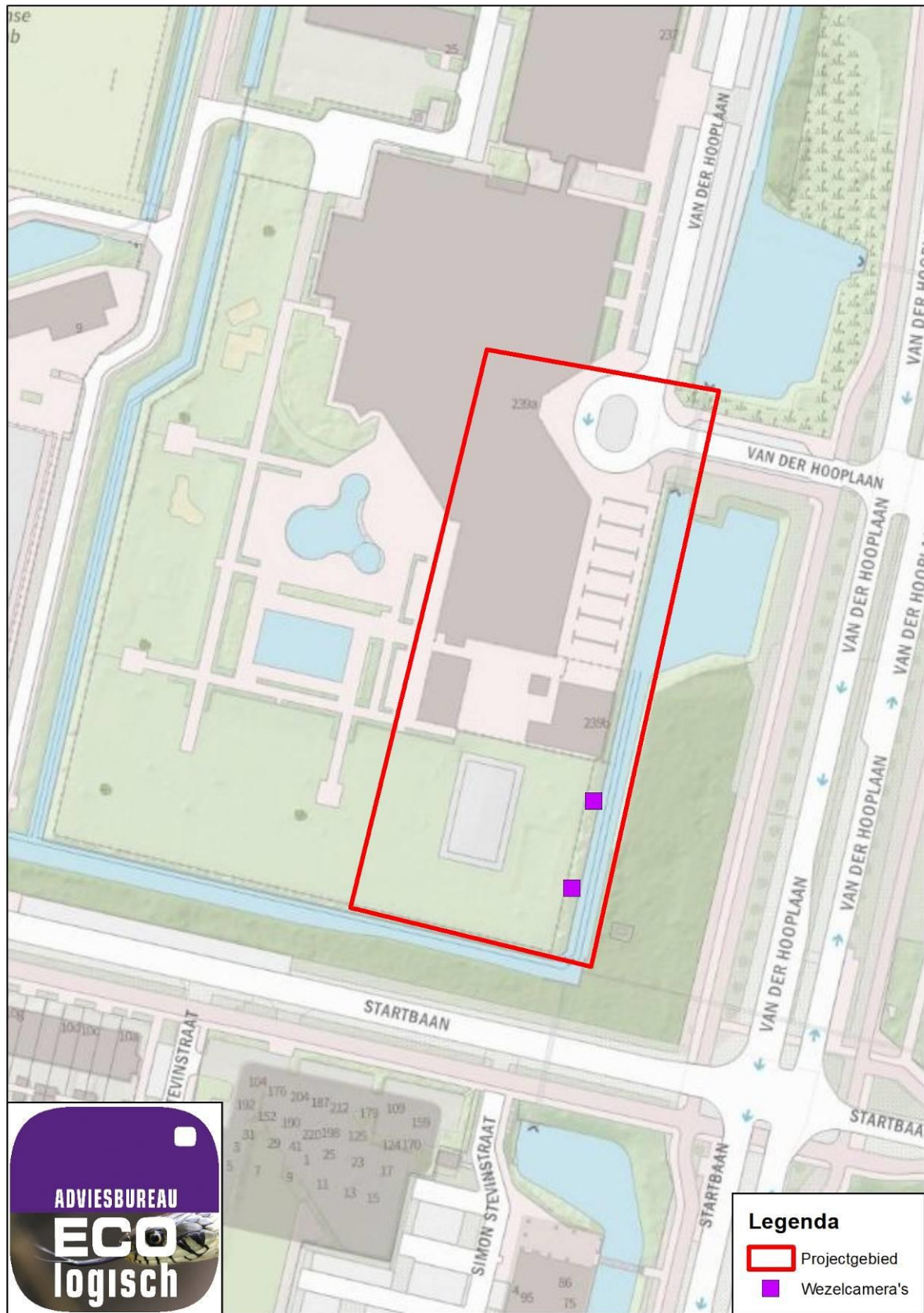
4.2 AANBEVELINGEN T.A.V. DE WET NATUURBESCHERMING

In het projectgebied bevindt zich een paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis. Als gevolg van de werkzaamheden kan deze verblijfplaats verloren gaan of ongeschikt raken. Hiermee worden verbodsbepalingen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming overtreden. Het is noodzakelijk een ontheffing van de Wet natuurbescherming aan te vragen voor verbodsbepalingen uit artikel 3.5. Aan een ontheffing kunnen bepaalde voorwaarden verbonden zijn, zoals het treffen van mitigerende maatregelen.

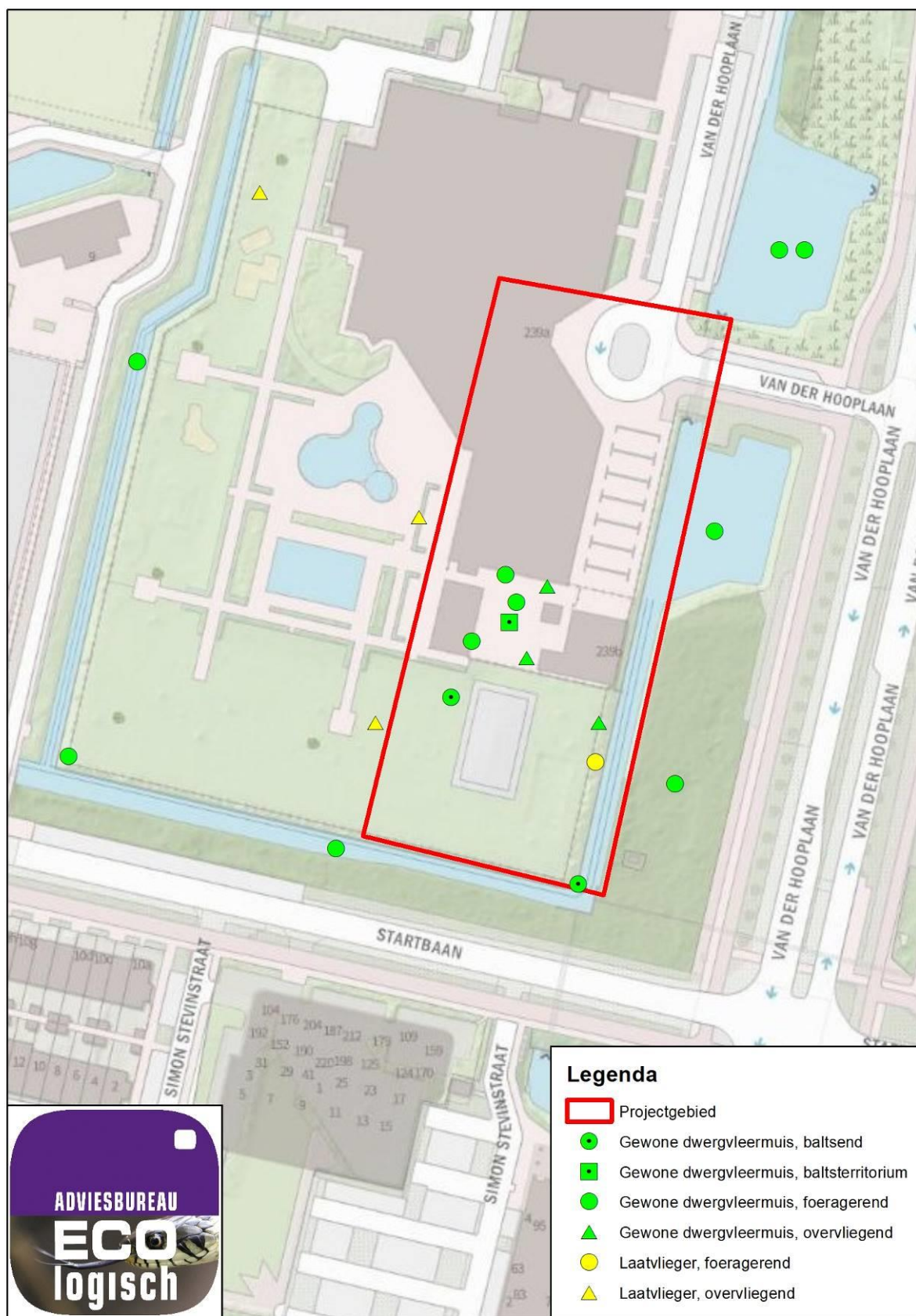
Het is aan te bevelen om nachtelijke verlichting zo veel mogelijk te beperken om verstoring van foeragerende en passerende vleermuizen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen in de Wet natuurbescherming te voorkomen. Wanneer er nachtelijke verlichting moet worden toegepast is het wenselijk gebruik te maken van een gericht armatuur zodat strooilicht naar de omgeving wordt voorkomen.

Om de algemene broedvogels in het gebied niet te verstoren is het aan te raden om buiten de broedperiode van maart - augustus te werken. De vermelde periode is niet leidend, elk broedgeval is beschermd. Ook broedgevallen buiten deze periode mogen niet verstoord worden. Indien werkzaamheden tijdens het broedseizoen plaats moeten vinden, dient een aanvullende inspectie op broedvogels door een ecooloog te worden uitgevoerd om overtredingen te voorkomen.

Bijlage 1: Kaart locatie wezelcamera's

Bijlage 2: Kaart resultaten vleermuizen

Bijlage 3: Camerabeelden onderzoek

Afbeelding 1: Aardmuis (*Microtus agrestis*)

Afbeelding 2: Bosmuis (*Apodemus sylvaticus*)

Afbeelding 3: Huismuis (*Mus musculus*)

Afbeelding 4: Huispitsmuis (*Crocodyra russula*)

Afbeelding 5: Veldmuis (*Microtus arvalis*)